

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»
підготовки бакалаврів

Силабус освітнього компонента «Економіка та організація міжнародних перевезень» підготовки бакалаврів.

Розробник: Науменко Наталія Сергіївна, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(підпис) (А. О. Бояр)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від _10_ лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Бояр А. О.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань 29 Міжнародні відносини, спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини, ОПП «Міжнародний бізнес», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 3
		Семестр 6-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППІ: Науменко Наталія Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри, доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: 0678606800, naumenko.nataliia@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://surl.li/shvned>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про економічні, організаційні та правові засади здійснення міжнародних перевезень у системі світового господарства. Курс охоплює питання транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, особливості укладання транспортних умов міжнародних контрактів, організацію перевезень різними видами транспорту, функціонування міжнародних транспортно-логістичних систем, формування тарифів, ліцензування та страхування на транспорті. Особлива увага приділяється ролі України в системі міжнародних перевезень у умовах євроінтеграції та глобалізації.

Лекційний курс є складовою для підготовки фахівців із проєктного менеджменту і займає одне з провідних місць у системі економічних наук. Силабус розроблено з урахуванням знання студентами таких курсів, як: “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”, “Регулювання міжнародних економічних відносин”, “Міжнародна торгівля”, “Світова економіка та кон'юнктура світових ринків”, “Економіка зарубіжних країн”, “Міжнародний бізнес”, “Менеджмент та маркетинг у міжнародному бізнесі”.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з економіки та організації міжнародних перевезень, необхідних для ефективного управління транспортними процесами у зовнішньоекономічній діяльності підприємств з урахуванням міжнародних норм, логістичних підходів та сучасних вимог глобального ринку.

Завдання курсу: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- засвоїти теоретичні основи економіки міжнародних перевезень;
- зрозуміти роль транспорту у розвитку міжнародної торгівлі;
- опанувати механізми організації міжнародних перевезень різними видами

транспорту;

- вивчити транспортні умови міжнародних контрактів купівлі-продажу;
- набути навичок вибору оптимальних транспортно-логістичних рішень;
- освоїти принципи ціноутворення та тарифної політики у міжнародних перевезеннях;
- ознайомитися з особливостями ліцензування та страхування транспортної

діяльності;

- проаналізувати місце та перспективи України у системі міжнародних перевезень.

3. У процесі вивчення дисципліни формуються такі Soft skills (компетентності).

- аналітичне та системне мислення;
- здатність до прийняття управлінських рішень;
- навички ефективної комунікації;
- робота в команді та міждисциплінарна взаємодія;
- тайм-менеджмент та організація діяльності;
- адаптивність до змін у міжнародному середовищі;
- відповідальність та професійна етика;
- навички ділових переговорів.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретико-економічні та організаційні основи міжнародних перевезень						
Тема 1. Предмет, значення, завдання і структура викладання дисципліни “Економіка та організація міжнародних перевезень”	8	1	-	7	-	-
Тема 2. Транспортні операції у зовнішньоекономічній діяльності	8	-	-	7	1	-
Тема 3. Транспортні умови контрактів купівлі-продажу	12	1	2	8	1	ДС/4
Разом за змістовим модулем 1	28	2	2	22	2	4
Змістовий модуль 2. Організація та економіка міжнародних перевезень у глобальній логістичній системі						
Тема 4. Організація міжнародних перевезень водним транспортом	12	1	2	8	1	ДС/4
Тема 5. Організація міжнародних перевезень автомобільним транспортом	12	1	2	8	1	ДС/4
Тема 6. Організація міжнародних перевезень залізничним транспортом	12	1	2	8	1	ДС/4
Тема 7. Організація міжнародних	12	1	2	8	1	ДС/4

перевезень повітряним транспортом						
Тема 8. Організація міжнародних перевезень трубопровідним транспортом	11	-	2	8	1	ДС/4
Тема 9. Міжнародні контейнерні перевезення. Транзитні перевезення	11	1	2	8	-	ДС/4
Тема 10. Транспортно-логістичні системи світу	12	1	2	8	1	ДС/4
Тема 11. Ліцензування, страхування на транспорті. Визначення ціни транспортних перевезень	12	1	2	8	1	ДС/4
Тема 12. Україна в системі міжнародних перевезень	11	1	2	8	-	ДС/4
Разом за змістовим модулем 2	122	8	18	88	8	36
Види підсумкових робіт						
Контрольна робота (тест)						Т/60
Всього годин:	150	10	20	110	10	100

* Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1	Підготувати виступ, у якому: розкрити роль міжнародних перевезень у розвитку світової економіки та міжнародної торгівлі. Обґрунтувати значення транспорту як інфраструктурної основи зовнішньоекономічної діяльності.
2	Проаналізувати структуру транспортних операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: основні етапи транспортного забезпечення ЗЕД; учасники міжнародного перевізного процесу; документообіг у міжнародних перевезеннях.
3	Розробити транспортні умови міжнародного контракту купівлі-продажу: обрати базис поставки за Incoterms; визначити відповідальність сторін; обґрунтувати вибір виду транспорту та маршруту перевезення.
4	Здійснити порівняльну характеристику організації міжнародних перевезень: водним; автомобільним; залізничним; повітряним транспортом. Результати подати у вигляді таблиці з економічними та організаційними перевагами і недоліками.
5	Проаналізувати кейс міжнародного перевезення вантажу з використанням контейнерних перевезень: визначити логістичну схему доставки; оцінити переваги контейнеризації; ідентифікувати можливі ризики та шляхи їх мінімізації.
6	Дослідити особливості транзитних перевезень: роль транзиту у міжнародних транспортних коридорах; економічні вигоди для транзитних країн; перспективи розвитку транзитного потенціалу України.
7	Проаналізувати транспортно-логістичні системи світу: європейську; північноамериканську; азійську (на вибір). Визначити ключові відмінності та фактори ефективності.
8	Розрахувати вартість міжнародного перевезення вантажу з урахуванням: транспортного тарифу; страхових витрат; додаткових зборів та логістичних витрат. Зробити висновки щодо економічної доцільності обраної схеми доставки.
9	Проаналізувати систему ліцензування та страхування у міжнародних перевезеннях: основні види ліцензій; роль страхування вантажів і відповідальності перевізника; вплив регуляторних вимог на діяльність транспортних компаній.
10	Проаналізувати місце України у системі міжнародних перевезень: геоелектронічні переваги та обмеження; роль транспортних коридорів; перспективи інтеграції України до світових транспортно-логістичних систем.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання проводиться згідно з Положенням університету про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти (<https://surl.li/iwdrbd>). Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>) у процесі навчання. Максимальна кількість дозволених пропусків без поважної причини – 2. Можливе зарахування результатів формальної чи неформальної освіти як окремих тем чи змістових модулів курсу відповідно до Положення ВНУ від 29.08.2024 р. (<http://surl.li/sbwzdh>).

Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

- до 40 б. за участь в обговореннях (семінари) (Модуль 1);
- до 30 б. за перший експрес-тест (електронне тестування);
- до 30 б. за другий експрес-тест (електронне тестування) (обидва тести – Модуль 2;

орієнтовний перелік питань для підготовки див. нижче).

Необхідний мінімум для успішного завершення курсу – 60 балів.

Поточний контроль (max = 40 б.)										Модульний контроль (max = 60 б.)		Макс. сума за курс
Модуль 1.										Модуль 2.		
T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Експрес-тест 1	Експрес-тест 2	
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	Сем 10			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	100

Робота студента на одному семінарі може бути оцінена у максимум 4 бали, з них 0,5 бала – за присутність на парі, решта – за участь в обговоренні питань відповідної теми семінару. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем або підготувати презентації в кількості 25-30 слайдів з кожної теми, яку він пропустив протягом семестру з поважних причин. Таким чином можна покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Оцінювання здійснюється суб'єктивно викладачем.

Експрес-тести проводяться у електронній формі на платформі MS Forms. Перший тест – після проведення шостого семінарського заняття, другий – після останнього (десятого семінару). На кожному з тестів студент одержує по 30 питань (завдань), правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 1 бал. Максимально можлива кількість балів одержаних за кожен з тестів (за усі правильні відповіді) – 30. У сумі за обидва – 60 балів.

Загальна оцінка за курс підраховується як сума балів за обома модулями. Оцінка виставляється згідно зі шкалою оцінювання (табл.).

За бажанням студента і якщо це дозволяє загальна кількість балів за поточну роботу до набраних балів викладачем може бути додано до 15 бонусних балів, які він отримав за активну участь у позакласній роботі (освітній, науковій, самоврядній, волонтерській тощо). Наявність таких балів підтверджується сертифікатом, виданим у деканаті.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених силабусом освітнього компонента робіт та одержано 60 або більше балів. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <http://surl.li/ddfha>).

Для здобувачів ОПП спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Терапія і реабілітація» переведення балів у 200-бальну шкалу здійснюється шляхом помноження балів 100-бальної шкали на 2.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Терапія і реабілітація»

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Про транспорт: Закони України від 10.11.94 № 232/94-ВР. Закони України. К., 1993.
2. Про залізничний транспорт: Закони України від 04.07.96. Закони України. К., 1992.
3. Про автомобільний транспорт: Закон України, від 05.04.01 № 2344-III Закони України. К., 2002.
4. Про комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2000–2010 роках: Закони України від 07.02.02 № 3022-III Закони України. К., 2002.
5. Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.99. Закони України. К., 2002.
6. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 01.07.04 № 1955-IV // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 52, ст. 562.
7. Донченко О. О. Транспортне забезпечення зовнішньоторговельних контрактів: Конспект лекції. К.: КНТЕУ, 1999.
8. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг. 2-ге вид. К.: Знання України, 2005.
9. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. / Ред. Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко. К.: ЦНЛ, 2006.
10. Левковець П. Р. Міжнародні перевезення і транспортне право: Навч. посіб. / П. Р. Левковець, В. С. Маруніч. 3-є вид., виправ. та допов. К.: Арістей, 2005.
11. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / За ред. проф. І. І. Дахна. К.: Центр навч. літ-ри, 2006.
12. Міжнародна торгівля: Практикум / В. І. Шпак, Кондорі Ромеро Артуро; Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Укр. видавн.-полігр. компанія «ЕксОб». К., 2004.
13. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.: КНЕУ, 2003.

14. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності / Г. О. Анцелевич, В. О. Голубєва, Т. В. Злуніцина та ін.; Ред. О. Х. Юлдашев. К.: МАУП, 2005.
15. Таньков К. М. Виробнича логістика: Навч. посіб. / К. М. Таньков, О. М. Тридід, Т. О. Колодизєва. Х.:Інжек, 2004.
16. Термінологічний словник з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності / Г. М. Дроздова, В. В. Зякун. — Донецьк: ДонДУУ, 2006.
17. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів / А. І. Кредісов, С. М. Березовенко, В. В. Волошин, Г. М. Биков, В. П. Мазуренко. 2-е вид., випр. і доповн. — К.: ВІРА-Р; Алерта, 2002.
18. Офіційний сайт ЮНКТАД. URL: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.asp>.
19. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: www.wto.org.
20. Офіційний сайт Світового банку. URL: www.worldbank.org
21. <https://www.researchgate.net> – соціальна мережа для науковців.
22. <https://scholar.google.com/> – база даних вчених і їх праць.
23. <https://www.scimagojr.com/> – база даних видань Scopus.
24. <http://mjl.clarivate.com/> – база даних журналів Web of Science.
25. <https://orcid.org/> – база даних вчених світу